

NORDANSTIGS
KOMMUN

Tillståndsansökan för vattenverksamhet Samrådsredogörelse

Utrivning av dammarna vid Milsbro och Gällsta kraftverk i Gnarpån samt omledning av Lunnsjöbäcken vid Lunnsjöns utlopp och vid bäckens utlopp i Gnarpån

2017-04-10

Innehåll

1. Bakgrund	2
2. Inbjudan till samråd	2
3. Inledande samrådsmöte	3
4. Allmänt samrådsmöte	3
5. Sammanställning av inkomna synpunkter	3
5.1. Länsstyrelsen Gävleborg	3
5.2. Muntligen vid samrådsmötet	4
5.3. Skriftligen inom tid för samråd	5
5.3.1 Mejl från ägarna av fastigheterna Husta 2:6, Husta 1:15 och Husta 2:12	5
5.3.2 Namningsamling från tolv fastighetsägare	6
5.3.3 Mejl från Christina och Lennart Larsen	6
5.3.4 Mejl från Lars Sundberg och Erika Holm	6

Bilagor

Bilaga 1	Minnesanteckningar från inledande samrådsmöte med Länsstyrelsen Gävleborg
Bilaga 2	Närvarolista från allmänt samrådsmöte i Blå Gården i Gnarp
Bilaga 3	Yttrande från ägarna av fastigheterna Husta 2:6, Husta 1:15 och Husta 2:12

1. Bakgrund

I februari 2014 antog kommunfullmäktige en fiskevårdsplan som tagits fram efter att 150 vattendrag inventerats i kommunen. Fiskevårdsplanen visade att nästan 400 stycken vandringshinder behöver åtgärdas och pekade ut vilka vandringshinder vars åtgärdande hör till de mest prioriterade för att gynna den biologiska mångfalden. Bland dessa mest prioriterade vandringshinder hör kraftverksdammarna vid Milsbro och Gällsta kraftverk i Gnarpån. Till följd av kraftproduktionen vid Milsbro kraftverk har en regleringsdamm uppförts vid utloppet av Lunnsjön och Lunnsjöbäckens utlopp i Gnarpån blivit omgrävd.

Under 2016 förvärvade Nordanstigs kommun de två vattenkraftsfastigheterna vid Gnarpån, Rogsta 1:17 och Gällsta 32:1, och fick på så vis rådighet över Milsbro och Gällsta kraftverk och tillhörande rättigheter. Syftet med köpet av kraftverken var att ta bort kraftverksdammarna och på så vis åtgärda två viktiga vandringshinder i Gnarpån. Inom samma projekt avser kommunen skapa ett omlöp förbi regleringsdammen vid Lunnsjöns utlopp samt återleda den nedre delen av Lunnsjöbäcken till dess ursprungliga bäckfåra.

Att riva dammar är, liksom att skapa omlöp och återleda en bäck i en annan fåra, en tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Nordanstigs kommun avser att ansöka om tillstånd till att riva kraftverksdammarna ned till befintlig åbotten, riva intagstuben till Milsbro kraftstation samt fylla igen intagskanalen till Gällsta kraftstation. I samma ansökan avser kommunen söka tillstånd för att skapa ett omlöp förbi regleringsdammen vid Lunnsjöns utlopp samt för att återleda Lunnsjöbäcken till dess ursprungliga fåra vid en plats ca 200 meter uppströms bäckens nuvarande utlopp i Gnarpån.

Som ett led i den tillståndsprocess som krävs för att erhålla tillstånd till den planerade vattenverksamheten har samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken hållits. Föreliggande dokument utgör den samrådsredogörelse som upprättas efter att samråd ägt rum.

2. Inbjudan till samråd

Information om ett allmänt samråd, med hänvisning till kommunens webbplats, gick ut på kommunens egen informationssida i det lokala reklambladet Nordanstigarn i slutet av oktober 2016. Den 24 november skickades inbjudan till samråd ut via 42 brev till markägare inom bedömt influensområde och den 26 november publicerades en annons i Hudiksvalls Tidning med information om samrådsmötet i Blå Gården i Gnarp. Samrådsunderlag samt information om tid och plats för samråd tillgängliggjordes på kommunens webbplats. Samrådsmötet hölls den 6 december 2016 och sista dag att till kommunen komma in med skriftliga synpunkter sattes till den 8 januari 2017.

3. Inledande samrådsmöte

Ett inledande samrådsmöte med Länsstyrelsen Gävleborg och Norrhälsinge miljökontor hölls på Länsstyrelsen kontor i Gävle den 18 september 2016. Minnesanteckningar från mötet finns i bilaga 1. Under mötet behandlades även ett förslag på att åtgärda regleringsdammen vid utloppet av Grännsjön, men då någon sådan åtgärd inte kommer ingå i tillståndsansökan tas synpunkter med avseende på att åtgärda den dammen inte upp i denna samrådsredogörelse.

4. Allmänt samrådsmöte

Den 6 december 2016 hölls ett allmänt samrådsmöte i Blå Gården i Gnarp. Totalt närvarade 40-50 personer. I bilaga 2 återfinns en närvarolista från mötet. Föredragshållare var Thord Wannberg, Nordanstigs kommun, Kent Hammarström, Gnarps Fiskeområde och Johan Andreasson, Hudiksvalls kommun.

5. Sammanställning av inkomna synpunkter

5.1. Länsstyrelsen Gävleborg

Ett samrådsmöte med Länsstyrelsen Gävleborg hölls på Länsstyrelsens kontor i Gävle den 18 september 2016. Vid mötet var även Norrhälsinge miljökontor representerat. I bilaga 1 finns minnesanteckningar från mötet. Under mötet behandlades ett förslag på att åtgärda regleringsdammen vid utloppet av Grännsjön, men då någon sådan åtgärd inte kommer ingå i tillståndsansökan tas synpunkter med avseende på att åtgärda den dammen inte upp i föreliggande dokument.

Följande synpunkter lämnade Länsstyrelsen vid mötet den 18 september 2016:

- En kulturhistorisk utredning bör utföras och dokumentation om dammarna tas fram och tillhandahållas som beslutsunderlag.
- Naturlig fluktuation av Lunnsjön bör eftersträvas och högsta respektive lägsta nivå som sjön kommer att hålla beroende på flödesvariationer bör redovisas.
- Minst två förslag på utformning vid utloppet, för att ersätta regleringsdammen vid Lunnsjön, bör tas fram.
- Eventuell förekomst av flodpärlmussla i Lunnsjöbäcken bör utredas.
- Vid arbete i Lunnsjöbäcken eller vid Lunnsjöns utlopp får inte Lunnsjöbäcken torrläggas.
- Vattennivån vid kraftverksdammarna kunde sänkas av för att berörda ska få en bild av hur åns vattennivå kan komma att se ut i framtiden.
- Risker för sättningar, erosion och torrläggning av brunnar bör undersökas och redovisas.

5.2. Muntligen vid samrådsmötet

I Blå Gården i Gnarp hölls ett allmänt samrådsmöte den 6 december 2016. Nedan följer ett sammandrag över vilka synpunkter som kom in under mötet.

1. De två personer jag är ombud för undrar över vilka konsekvenser det kan få för deras ganska grunda brunn, som det i dagsläget inte är något problem med vattnet i, om dammen tas bort (Stefan Berner, ombud för Mikael och Britt-Marie Roos).
2. Kommer ersättning utgå om nya brunnar behöver anläggas? (Okänd).
3. Har ni någon uppfattning om hur många brunnar som kan komma att påverkas och vad det kommer att kosta att kompensera de som drabbas om dammarna rivs? Hur motiverar kommunen att lägga pengar på att köpa in och riva kraftverk? (Adam Brånby).
4. Något jag är orolig över är vad som kan hända med byggnader i det fall grundvattennivån sänks. Mitt hus står på plintar, på lermark, och om grundvattennivån sänks med t.ex. 1,5 meter, vad kan hända då? (Okänd).
5. Beträffande dammen i Gällsta tycker jag att dammen borde få vara kvar och att ett omlöp på södra sidan av dammen istället borde anläggas. På så vis skulle vi få ha våran vattenspegel kvar. (Okänd).
6. Hur ser ni på möjligheten att göra omlöp istället för att riva kraftverken? (Stefan Åkerlund).
7. Med en fiskväg förbi kraftverket kan fisken ta sig upp i ån, men hur ser forskningen på vilka möjligheter smolt har att ta sig förbi kraftverk levande? (Camilla Karlsson).
8. Skulle det inte finnas ett värde i att de båda kraftverken fanns kvar i beredskapssyfte, i det fall vi skulle hamna i en situation då den ordinarie elförsörjningen upphörde? (Okänd).
9. I Gnarpsån finns flodkräfta och dammar kan utgöra ett skydd genom att hindra spridning av invasiva arter som signalkräfta, varför dammutrivningar bör ske med försiktighet. Jag tycker att kraftverken borde behållas, och det hellre byggs fiskvägar förbi dammarna, för att bibehålla kraftproduktionen, med tanke på att vi behöver begränsa klimatförändringarna och då el från vattenkraften bidrar till låga koldioxidutsläpp i jämförelse med många andra kraftslag (Svante Johansson, muntligen 7 december 2016).

5.3. Skriftligen inom tid för samråd

För att berörda skulle kunna lämna skriftliga synpunkter på planerade åtgärder så utsträcktes tiden för samråd för att till kommunen komma in med skriftliga synpunkter till den 8 januari 2017. Information om denna möjlighet gavs under samrådsmötet och på kommunens webbplats.

5.3.1 Mejl från ägarna av fastigheterna Husta 2:6, Husta 1:15 och Husta 2:12

Synpunkter från ägarna av tre fastigheter (Husta 1:15, 2:6, 2:12) kom in till kommunen via ett mejl den 4 januari 2017. Fastighetsägarna uppges vara starkt emot en rivning av dammarna, då en sådan åtgärd skulle påverka fastigheterna och landskapsbilden negativt. Yttrandet redovisades i ett brev med rubriken ”Synpunkter gällande dammrivningarna vid Gällsta och Milsbron” och bifogas i sin helhet i bilaga 3.

Följande synpunkter noteras i yttrandet:

1. Vi har farhågor att grundvattnet kommer sjunka om dammarna rivs. En lägre grundvattennivå kan i värsta fall få dricksvattenbrunnar att sina och skapa sättningar i marken som orsakar skador på byggnader. Vi anser att en geoteknisk undersökning borde utföras för att säkerställa att dammutrivning inte hotar våra bostäder.
2. En rivning av dammarna skulle göra att fastigheter med jordvärme påverkas negativt då jordvärmeslingornas kontakt med värmegivande vattnet försämras, med följd att markvärmepumpens effekt försämras och fastighetsägaren kostnad för uppvärmning ökar.
3. Vi befarar en ökad erosion av åns kanter om dammarna tas bort och vattnet i ån får flöda fritt. Om en utrivning av dammarna leder till mer ostabila åkanter samt ökad erosion och meandring så kan det minska den åkerareal som kan nyttjas, med lägre intäkter som följd.
4. Eftersom möjligheten att reglera vattenflödet försvinner vid en utrivning anser vi att sårbarheten ökar i bebodda områden eftersom åtgärden leder till högre risk för översvämningar vid högt vattenflöde.
5. Den kraftiga vattennivåsänkning som skulle uppstå i ån om dammarna rivs anser vi påverkar landskapsbilden negativt. Vid en utrivning försvinner nuvarande vattenspeglar med sämre estetisk boendemiljö och eventuellt sänkt fastighetsvärde som följd.
6. En utrivning av dammarna kommer leda till att sediment som lagrats uppströms dammarna frigörs och att föroreningar som eventuellt lagrats i dessa sediment frigörs och leder till att bottenlivet i havet i anslutning till Gnarpsåns utlopp tar skada.

7. Vi ifrågasätter om en utrivning av dammarna är en långsiktigt ekonomisk hållbar åtgärd. Kan verkligen den nytta som väntas uppstå försvara de kostnader som en utrivning kommer att föra med sig?

5.3.2 Namninsamling från tolv fastighetsägare

Den 5 januari 2017 lämnades en namninsamling in till kommunen, på vilken tolv fastighetsägare, vars fastigheter ligger intill eller i nära anslutning till Gnarpån, skrivit under följande text:

”Angående kraftverksrivningarna i Gnarpån

Fastighetsägarna uttrycker oro över sin vattenförsörjning och kvalitet på dricksvatten i sina brunnar

Vi kräver ett skriftligt löfte från kommunen om säkrad vattenförsörjning utan avbrott, detta gäller alla fastigheter som kan beröras i detta projekt”

5.3.3 Mejl från Christina och Lennart Larsen

Den 5 januari 2017 kom ett mejl från Christina och Lennart Larsen in till kommunen.

”Vi boende på fastigheten Husta 7:2 med adress Husta 939 820 77 Gnarp kräver att det genomförs en geoteknisk undersökning av jordlagren på och i närheten av vår fastighet och en konsekvensbeskrivning av vad som händer då man sänker vattennivån i Gnarpån och hur detta påverkar grundvattennivån och lerlagren.

Beroende på att vi är mycket oroade över hur den sänkta vattennivån (3,5m) i Gnarpån påverkar grundvattennivån och det i sin tur påverkar vår fastighet som står på plintar i lerjord.

Vi vill också ha en undersökning av vattenbrunnen om det där finns risk att den sinar.

Själva fiskeprojektet har vi inget emot utan ser positivt på hur det kan främja olika näringar som är viktiga för den här delen av kommunen, som har så mycket fin natur som vi tycker inte uppmärksammas idag.”

5.3.4 Mejl från Lars Sundberg och Erika Holm

Den 7 januari 2017 skickades ett mejl till kommunen från ägarna av fastigheten Gällsta 2:7.

”Med anledning av den planerade rivningen av dammarna i Gnarpån, känner vi oss oroade över eventuell sänkning av grundvattennivån och vattenförsörjningen till vår vattenbrunn.

Vid ett möte på Gällsta bygdegård den 4/1 2017 nämndes att alla boende i området skulle gå skadefria ur detta projekt.

Vi vill på detta sätt meddela att vi har tagit del av den informationen.”

Nordanstigs kommun

Box 56, 820 70 Bergsjö

0652-360 00

kommun@nordanstig.se

www.nordanstig.se

Nordanstig *Naturligtvis* – Här förverkligar du dina livsdrömmar